

Беларускія палітычныя партыі ў эпоху “Перабудовы”

- Мода на “Перабудову” СССР, дэсталінізацыю, галоснасць, шматпартыйнасць.
- 26-27 снежня 1987 г. – вальны сойм беларускіх арганізацый у Вільні.
- 19 кастрычніка 1988 г. – стварэнне аргкамітэта Бел. Народнага Фронта “Адраджэнне” і матрыёлага Беларусі. 30 кастрычніка 1988 разгон мітынга “Дзяды” у Курапатах (80 шпіталізавана).
- 24-25 чэрвеня 1989 г. устаноўчы з’езд БНФ
- У чэрвені-лістападзе 1989 узніклі: Дэм. Парт.Бел., Тав.Бел. школы, Хдспб – шматпартыйнасць ў БССР.
- **27 ліпеня 1990** – дэкларацыя аб дзяржаўным суверынітэце БССР.

Эвалюцыя дзяржаўнай сістэмы РБ

- 19 чэрвеня 1994 г. абранне ППРБ А.Р. Лукашэнка. Прэзідэнт і парламент (Вярхоўны Савет 13га склікання) раўнасільныя. Парламент можа абвесціць імпічмент, прэзідэнт заблакіраваць рашэнні.
- 15 мая 1995 – 1 рэферэндум: замена дзярж.сімволікі, увядзенне рус.мовы як 2 дзяржаўнай, магчымасць роспуску парламента прэзідэнтам (75-80% за).
- Вясна-лета 1996-97 г. супрацьстаянне парламента і прэзідэнта. Спроба парламента правесці імпічмент. Масавыя акцыі пратэста у Мінску.
- 24 лістапада 1996 – 2 рэферэндум: змяненне канстытуцыі і стварэнне суперпрэзідэнцкай рэспублікі (за -70%).
- 2 сакавіка 1997 г. абвешчана аб стварэнні саюзнай дзяржавы Рэспублікі Беларусь і РФ.
- 1998-2001 няўдалыя спробы апазіцыі правесці байкот афіцыйных парламенскіх і паралельных выбары. Акцыі пратэсту і сутыкненні з міліцыяй ў Мінску і Гародні.
- У 1998 г. раскол БНФ і сацыял-дэмакратычнага руху.
- 2000 і 2004 г. - выбары у Палату прадстаўнікоў РБ.
- 9 верасень 2001 паўторнае абранне А.Р.Лукашэнка на прэзідэнта РБ.
- 17.10.2004 – 3 рэферэндум дазвол на скасаванне абмежаванняў па колькасці абранняў на прэзідэнта для 1 чалавека. Знікненне незалежных СМІ і маргіналізацыя апазіцыі “Закон аб партыях” 2005 г.
- 2006, 2010 , 2015– пераабранне А.Р. Лукашэнка ў 3, 4, 5 раз...

Беларускія палітычныя партыі 2015 г.

- Перарэгістрацыю 1999 г. прайшло 6 з 27 партый.
- На сённяшні дзень у рэспубліцы зарэгістравана 15 палітычных партый.
- Дзейнасць партый і грамадскіх аб'яднанняў рэгламентуюць законы:
  - «Об общественных объединениях»(1994 г.)
  - «О политических партиях»(от 5 октября 1994 г.)
новая редакция закона: 19 июля 2005 г.
- Выбарчы кодэкс Рэспублікі Беларусь прыняты ў 2000 г. 5 разоў рэдагаваўся (апошні ў 2013 г.)

«О политических партиях»

- Закон «О политических партиях» рэгулюе ўмовы стварэння, функцыянавання, магчымасці для фінансавання, удзелу ў палітычным працэсе і гд. Рэалізацыя яго на практыцы азначае прызнанне паліт. партый дзяржавай, як важнага элемента палітычнай сістэмы і допуск іх да ўладных паўнамоцтваў.
- Ацэнкі палітолагамі беларускай партыйнай сістэмы розняцца: ад шматпартыйнай да беспартыйнай. Бяспрэчна тое, што палітычнае поле Беларусі выразна дзеліцца паводле падтрымкі (праўрадавыя) ці адмаўлення (апазіцыя) палітыкі прэзідэнта Беларусі А.Р.

Партыі, якія падтрымліваюць палітыку А.Р. Лукашэнка

- Аграрная партыя
- Белорусская соцыяльна-спартыўная партыя
- Камуністычная партыя Беларусіі
- Ліберальна-дэмакратычная партыя
- Рэспубліканская партыя труда і справядлівості
- Белорусская патрыятычная партыя
- Рэспубліканская партыя

Апазіцыйныя партыі

- Партия БНФ
- Партия «Белорусская социал-демократическая Громада»
- Объединённая гражданская партия
- Белорусская партия объединённых левых «Справедливый мир» (былая *Партия коммунистов белорусская*)
- Консервативно-христианская партия — БНФ
- Белорусская социал-демократическая партия (Громада)
- Социал-демократическая партия Народного согласия
- Белорусская партия «Зелёные»

Партыі, не зарэгістраваныя на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь

- Беларуская партыя працоўных
- Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Народная Громада) (кандыдат у прэзідэнты 2010 г. М. Статкевіч)
- Беларуская экалагічная партыя зялёных «БЭЗ»
- Партыя свабоды і прайгрэса (ПСП)
- Беларуская хрысціянская дэмакратыя (БХД) (кандыдат у прэзідэнты 2010 г. В.Рымашэўскі)
- Беларуская партыя жанчын «Надзея»
- **Рускія шавіністы**
  - Белорусское отделение НацБолП
  - Белорусская региональная организация РНЕ
  - Славянский собор Белая Русь
- **Леварадыкальныя арганізацыі**
  - Белорусское отделение АКМ
  - Революционное действие
- **Беларускія нацыяналісты:**
  - Малады Фронт
  - Правы Альянс
  - Беларускі народны рух
  - Маладая Беларусь
  - Манархічная ліга Вялікага Княства Літоўскага
  - Моладзевы хрысціянска-сацыяльны саюз «Маладыя дэмакраты»
  - Партыя "Краіна"
  - Рух салідарнасці «Разам»

Партыі, спыніўшыя існаванне:

- народная партыя
- Беларуская нацыянальная партыя
- Беларуская незалежніцкая партыя
- Беларуская партыя працы
- Беларуская партыя свабоды (1993—2003)
- Беларуская рэвалюцыйная грамада
- Беларуская рэгіянальная арганізацыя РНА (1994—2004)
- Беларуская рэспубліканская партыя
- Беларуская сацыялістычная партыя
- Беларуская сялянская партыя
- Беларуская экалагічная партыя
- Беларуская партыя жанчын «Надзея»
- Беларуская нацыянал-сацыялістычная партыя (1933—1944)
- Беларуская экалагічная партыя зялёных «БЭЗ»
- Беларускі хрысціянска-дэмакратычны саюз
- Нацыянальна-дэмакратычная партыя беларусаў
- Партыя аматараў піва (1993—1997)
- Партыя разумнага сэнсу
- Рух «Зубр»
- Славянскі сабор «Белая Русь»
- Хрысціянска-дэмакратычны выбар

□ Грамадская Арганізацыя «Белая Русь»

- Гарадзенскую абласную суполку БР ўтварылі ў 2004 годзе. 2 ліпеня 2007 году ў Менску ўтварылася ініцыятыўная група па ператварэнні аб'яднання ў агульнакраёвае^[2]. Рашэнне аб стварэнні РГА «Белая Русь» прынята дэлегатамі ўстаноўчага з'езду грамадзкага аб'яднання, які адбыўся 17 лістапада 2007 году ў Менску, а ў снежні яно было зарэгістравана Міністэрствам юстыцыі. 1 ліпеня 2010 году ў складзе арганізацыі зарэгістравана 100 тыс. чалавек. 30 жніўня 2011 у склад арганізацыі ўваходзілі 123 тысячы чалавек.
- Першы з'езд РГА «Белая Русь» адбыўся 25 кастрычніка 2008 году. У працы першага з'езду прыняло ўдзел 380 дэлегатаў. Мерапрыемства адбылося ў Палацы Рэспублікі. На з'ездзе была прынятая праграма «Белая Русь», і адбылося даабранне чальцоў у Рэспубліканскі савет «Белая Русь». У праграме абвешчалася імкненне стала спрыяць Аляксандру Лукашэнку ў якасці кіраўніка дзяржавы.
- Па словах намесніка старшыні «Белай Русі» Аляксандра Шацько на 51 дэпутат Палаты прадстаўнікоў 4-га склікання (усяго іх 110), у тым ліку і ён зьяўляюцца чальцамі гэтага аб'яднання. У Савеце Рэспублікі чальцы аб'яднання складаюць каля чвэрці новых сэнатараў.
- 14 сакавіка 2011 г. А.Радзькоў паведаміў, што 159 з 415 (38%) дэпутатаў абласных Саветаў дэпутатаў, а таксама 61% дэпутатаў Менскага гарадскога Савета ёсць чальцамі «Белай Русі». 29 верасня 2011 году А. Радзькоў адзначыў, што «Белую Русь» пабудавалі паводле партыйнага прынцыпу. На выбарах 2012 г. грамадзкае аб'яднанне атрымала 63 са 110 месцаў у Палаце прадстаўнікоў 5-га склікання.

Сведения о партии с сайта **Министерства юстиции**
(http://minjust.by/ru/site_menu/about/struktura/obschestv/registr/politpart):

- **Прапрэзідэнцкія партыі**
- **Ліберальна-дэмакратычная партыя**
- Гайдукевіч Сяргей Васільевіч
- Пабудова парламенцкімі метадамі прававой дзяржавы з многаўкладнай эканоміяй праз прапаганду ідэй лібералізма і ліберальнай дэмакратыі, прызнанне шматпартыйнасці, плюралізма поглядаў, гарантыі грамадзянскіх правоў і свабод, адмова ад насільных дзеянняў; стварэнне спрыяльных умоў для годнага жыцця кожнага грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, забяспячэння свабоднага развіцця яго асобы ў эканамічнай, палітычнай і культурнай галінах.
- На парламенцкіх выбарах 1995, 2000 і 2004 гадоў партыя атрымоўвала 1 месца ў парламенце
- Па заяўленнях кіраўніцтва колькасць членаў - каля 20 000

Сведения о партии с сайта Министерства юстиции
(http://minjust.by/ru/site_menu/about/struktura/obschestv/registr/politpart):

- **Беларуская сацыяльна-спартыўная партыя (з 1994 г.)**
- **Александровіч Уладзімір Аляксандравіч**
- Садзейнічанне ўмацаванню эканамічна развітай, сацыяльна арыентаванай, стабільнай дзяржавы праз удасканаленне грамадскіх норм; аб'яднанне прагрэсіўных сіл Рэспублікі Беларусь для рэалізацыі сацыяльных праграм, якія спрыяюць росту духоўнага, культурнага і эканамічнага патэнцыялу беларускага народа; прыцягненне ўвагі грамадскасці да праблем у галіне выхавання падростаючага пакалення, прапаганда ідэй грамадзянскасці, патрыятызма і здаровага ладу жыцця; далучэнне грамадзян да ўдзелу ў мясцовым самакіраванні, да рашэння сацыяльных задач, якія стаяць перад грамадствам.
- На парламенцкіх выбарах у Вярхоўны Савет 13-га склікання партыя атрымала адзін дэпутацкі мандат. На парламенцкіх выбарах у Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь другога склікання ад БССП выйграў выбары толькі старшыня партыі У. А. Александровіч, які быў абраны ў першым туры 15 кастрычніка 2000 г. ад Мендзялееўскай выбарчай акругі г. Мінск.
- Колькасць членаў на 1 лютага 2002 складала 1060; у 2003 — 1448 чал.

Сведения о партии с сайта Министерства юстиции (http://minjust.by/ru/site_menu/about/struktura/obschestv/registr/politpart):

- **Беларуская патрыятычная партыя (1994 г.)**
- Улаховіч Мікалай Дзмітрыевіч
- Садзейнічанне пабудове сацыяльна справядлівага грамадства; садзейнічанне утварэнню абнаўленага саюза брацкіх народаў і ў першую чаргу Расіі, Беларусі, Украіны; падтрымка Прэзідэнта ў яго намаганнях па выкананню прадвыбарнай праграмы і неадкладных мер па вываду Беларусі з крызісу; абарона нацыянальных інтарэсаў, гонару і годнасці Айчыны ва ўсіх сферах.
- Лідэр партыі адначасова зьяўляецца старшынём грамадзкага аб'яднання «[Беларускае казацтва](#)» Лідэр партыі адначасова зьяўляецца старшынём грамадзкага аб'яднання «Беларускае казацтва». Партыя рэгулярна прымае ўдзел у выбарах (яе саюзнік [КПБ](#)) Лідэр партыі адначасова зьяўляецца старшынём грамадзкага аб'яднання «Беларускае казацтва». Партыя рэгулярна прымае ўдзел у выбарах (яе саюзнік КПБ), супрацоўнічае зь Беларускім Экзархатам [РПЦ](#) Масквы і арганізацыямі былых вайскоўцаў. Па адрасе рэгістрацыі офіса няма.
- Колькасць на 2002 г. - 1103

- **Рэспубліканская партыя працы і справядлівасці (26.06.1993)**
- Задняпраны Васіль Васільевіч
- Стварэння грамадства эканамічнага дабрабыту і сацыяльнай справядлівасці
  - Партыя створана на Устаноўчым сходзе 26 чэрвеня 1993. Сярод заснавальнікаў партыі былі такія асобы, як А. Нятылькін, І. Лучанок, І. Антановіч, У. Гасцюхін, Я. Бабосаў і інш. 18 жніўня 1994 партыя зарэгістравана Міністэрствам юстыцыі.
- Дата перарэгістрацыі: 18.06.1999 г.
- На 2014 г. у мясцовых саветах – 36 мандатаў, у вярхоўным савеце 1.
- Колькасць на 2013 г. – 8000

Камуністычная партыя Беларусі (1996 г.)

Голубева Таццяна Генадзьеўна

Арыентацыя грамадства на сацыялістычны шлях развіцця, які вядзе да будаўніцтва грамадства сацыяльнай справядлівасці, заснаванага па прынцыпах калектывізма, свабоды і роўнасці, выступае за народаўладдзе; умацаванне беларускай дзяржаўнасці; аднаўленне на дабравольнай падставе дзяржаўнага саюза народаў, якія раней уваходзілі ў Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Створаная 2 лістапада 1996 году. Дата рэгістрацыі — 21 лістапада 1996 году. Дата перарэгістрацыі — 9 верасня 1999 году. У 2000 годзе партыя атрымала 6 месцаў у парламэнце, у 2004 — 8. На парламэнцкіх выбарах 2008 году партыя атрымала 6 месцаў у парламэнце, у 2012 — 3.

на 2007 г. - 6000

Сведения о партии с сайта Министерства юстиции:

- **Беларуская аграрная партыя** (створана ў 1992 г.)
- Русы Міхаіл Іванавіч
- Усебаковы удзел членаў дадзенай партыі ў дзейнасці органаў дзяржаўнай улады і мясцовага самакіравання пасродкам делегавання сваіх прадстаўнікоў у гэтыя органы праз выбары; палітычная адукацыя і выхаванне грамадзян, фармаванне і развіццё іх свядомасці ў духу патрыятызму і дзяржаўнасці; выяўленне меркаванняў грамадзян па любых пытаннях грамадскага і палітычнага жыцця і давадзенне іх да ведама шырокай грамадскасці, органаў дзяржаўнай улады і органаў мясцовага самакіравання; удзел ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку ў выбарах; удзел у прыняцці і рэалізацыі праграм эканамічнага і сацыяльнага развіцця сяла; захаванне духоўных пачаткаў і маральных прынцыпаў народнага жыцця, развіццё шматвяковага патэнцыялу матэрыяльнай і духоўнай культуры беларускага сяла.
- Створаная 13 чэрвеня 1992 году. Дата рэгістрацыі — 13 ліпеня 1992. Дата перарэгістрацыі — 22 верасня 1999. Першым старшынёю партыі быў Сямён Шарэцкі. На парламэнцкіх выбарах 1995 году партыя атрымала 34 месцы ў парламэнце. У Вярхоўным Савеце Беларусі 13-га скліканьня партыя мела найбольшую фракцыю — 44 мандаты, яе старшыня быў абраны сьпікерам. Канстытуцыйны крызіс 1996 году раскалоў партыю на тых, хто падтрымаў Лукашэнку, і тых, хто разам з Шарэцкім застаўся ў Вярхоўным Савеце. IV партыйны з'езд у канцы сакавіка 2000 года заявіў аб намеры супрацоўнічаць з уладай і абраў старшынёю Міхаіла Шыманскага^[2]. У парламэнцкіх выбарах 2000 году партыя займела 5 месцаў, у 2004 годзе — 3 месцы, у 2008 годзе — 1 месца.

Сведения о партии с сайта Министерства юстиции:

- **Рэспубліканская партыя (1994 г., Белазор Уладзімір Якаўлевіч)**
- Адраджэнне і стварэнне моцнай, суверэннай, гуманнай, дэмакратычнай беларускай дзяржавы з дастатковай ступенню інтэграцыі з рэспублікамі былога Саюза ССР і краінамі Захаду, забяспячэнне высокага стандарта якасці жыцця чалавека; стварэнне эканомікі на прынцыпова новай аснове, якая грунтуецца на рыначных механізмах і якая забяспечвае рэальнае напаўненне палітычнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь і дабрабыту яе народа; няўхільнае прытрымліванне правоў чалавека ў Рэспубліцы Беларусь.

Сведения о партии с сайта Министерства юстиции:

- **Апазіцыйныя партыі**
- Кансерватыўна-хрысціянская партыя БНФ (1999 г., Пазняк Зянон Станіслававіч)
- Мэта: устанавленне дэмакратычнага грамадства і пабудова моцнай беларускай дзяржавы
- Дата рэгістрацыі: 28.02.2000

Сведения о партии с сайта Министерства юстиции:

- **Партыя БНФ** (Янукевіч Аляксей Антонавіч, дата стварэння 30.05.1993)
- Ажыццяўленне Праграмы Грамадскага аб'яднання "БНФ "Адраджэньне" шляхам удзелу ў фармаванні органаў дзяржаўнай улады Рэспублікі Беларусь
- Дата рэгістрацыі: 30.09.1999 г.

□ **Беларуская партыя "Зялёныя" (1994)**

□ Новікаў Алег Анатольевіч

□ Стварэнне здаровага жыццёвага асяроддзя для чалавека, сацыяльныя і прыродныя параметры якога забяспечваюць максімум магчымасцей для яго развіцця; развіццё духоўнасці, высокамаральных адносін да ўсяго жывога, фарміраванне і распаўсюджванне экалагічнага стылю мыслення на ўсе сферы жыцця людзей, у тым ліку і на палітычную; мір паміж народамі і дзяржавамі, забарона, а ў перспектыве і знішчэнне ядзернай, хімічнай і біялагічнай зброі, а таксама найболей жорсткіх відаў звышайнага ўзброення

Сведения о партии с сайта Министерства юстиции:

- Беларуская партыя левых “справядлівы свет” (07.12.1991) перарэгістрацыя: 1999 г
- Калякін Сяргей Іванавіч
- Аб'яднанне і палітычнае развіццё работнікаў наёмнай працы для дасягнення поўнага вызвалення ад эксплуатацыі ва ўсіх яе відах і пабудова бяскласавага грамадства сацыяльнай справядлівасці

Сведения о партии с сайта Министерства юстиции:

- **Аб'яднаная грамадзянская партыя (01.01.1995 г.)**
- Лебедзька Анатоль Уладзіміравіч
- Садзейнічанне стварэнню грамадзянскай супольнасці і прававой дзяржавы на падставе свабодных рынкавых адносін, прыярытэту правоў чалавека, агульначалавечых каштоўнасцяў і плюралізму па ўсіх напрамках развіцця грамадства; абарона правоў, свабод і законных інтарэсаў грамадзян Беларусі ў межах дзеючага заканадаўства, садзейнічанне стварэнню ўмоў для павышэння ўзроўню жыцця грамадзян шляхам рашучага рэфармавання эканомікі, інтэграцыі рэспублікі ў міравое эканамічнае супольніцтва.

Сведення о партыі с сайта Міністэрства юстыцыі:

- Патрыя “Беларуская сацыял-дэмакратычная грамада” (1998 г.)
- Шушкевіч Станіслаў Станіслававіч
- Стварэнне гуманнага, дэмакратычнага грамадства на аснове шматукладнай эканомікі і разнастайнасці партыйных структур; прававая і сацыяльная ахова чалавека працы; сцвярджэнне прынцыпаў свабоды асобы, сацыяльнай справядлівасці і салідарнасці.

Сведения о партии с сайта Министерства юстиции:

- **Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Грамада) – 1996 г.**
- Ляўковіч Анатоль Іосіфавіч
- Пабудова салідарнага грамадства на прынцыпах свабоды, роўнасці, сацыяльнай справядлівасці, дэмакратыі і прыярытэту права; пабудова незалежнай дэмакратычнай прававой і сацыяльнай Беларускай дзяржавы - раўнапраўнага суб'екта еўрапейскай і сусветнай супольнасці.

- **Сацыял-дэмакратычная партыя Народнай Згоды**
- Ермак Сяргей Уладзіміравіч
- Пабудова цывілізаванай прававой дзяржавы, правядзенне дэмакратычных рэформ
- Дата стварэння: 15.03.1997 г.

Прынцыпы пабудовы палітычных партый:

- Тэрытарыяльны ;
- Недапушчэння зліцця партыйнага і дзяржаўнага апарату;
- Забарона залежнасці партый ад прадстаўнікоў судовай, выканаўчай, заканадаўчай ўлады, карумпаванага і мафіёзнага бізнэсу, радыкальных дзеячоў рэлігіі
- Забарона таталітарных метадаў і прапаганды, нацызма, фашызма, расізма, раздзмування рэлігійнай і інш. варажнечы ў дзейнасці паліт. партый(у Польшчы і Прыбалтыцы- камунізма).
- Несупярэчыць прынцыпам пабудовы дзяржавы, заканадаўству, правам чалавека.
- Забарона патаемных партыйных ваенізаваных аб'

Правілы стварэння партый:

- Партыя павінна мець не менш 1000 заснавальнікаў, з большасць вобласцей і г. Мінска. Колькасць сябраў (членаў) партыі павінна быць не менш чым колькасць яе заснавальнікаў.
- У Балгарыі ў партыі павінна быць не менш чым 50 чалавек, у Мексіцы – 3000 чал., Польшчы – 1000 чал., у Расіі – 10 тыс. чал.

Прычыны слабога развіцця партый у Беларусі:

- Нязрэласць грамадзянскай супольнасці
- Адсутнасць непарыўнай гістарычнай традыцыі;
- Нізкая палітычная культура насельніцтва;
- Унутраны стан саміх партый
- Спецыфіка палітычнага рэжыму краіны

Данные социологических опросов 2007 и 2009 гг. о политическом участии молодежи Беларуси

- Объём выборки: 2007 г. – 1142 чел.; 2009 – 1199 чел. (в г. Минске) и 412 чел. (в г. Гомеле). Исследование проводили сотрудники института социологии НАН.
- Деятельностью политических партий интересуются 5,7%, молодёжных объединений – 32,4%.
- Состоят в БРСМ – 51,4%; в других общественных объединениях – 6,7%, в политических партиях – 0,9%.
- При этом, 76,2% студентов и 87,7% учащихся техникумов признали, что никакого участия в работе молодёжных организаций не принимают.
- 56,7% студентов и 46,8% учащихся техникумов считают, что деятельность молодёжных объединений не соответствует духу времени.

Прагноз :

- Узбуйненне партый праз зліцце на падмурку адной ідэйнай платформы;
- Фармаванне адно, ці дзвух-трох партыйнай сістэмы ці працяг існавання безпартыйнай (шматпартыйнай) сістэмы ;
- Стварэнне і замацаванне «партыі улады».

Литература:

- Политические партии: Беларусь и современный мир / М.Ф. Чудаков, А.Е. Вашкевич, С.А. Альфер. – Мн.: Тесей, 2002. – 368 с.
- Котляров И.В. Политические партии Беларуси: анализ после парламентских выборов. – Мн., 1996 г.